

Luis de Sousa Cabrali poeg Luis jr (paremal) koos oma sõbraga hobusekasvatases.

hobune oli Oliveirale ideaalne. Ükskõik milliseid nõudmisi oleks tollal hobustele esitatud, Beau-Geste oleks kõik saavutanud. Coudelaria Ervideira talli silmapaistvaks visiitkaardiks on aukartustäratava genealoogiaga isendid ning peensusteni väljatöötatud treeningud hobustele. Loomulikult ei vaja see tall reklaami. Pigem tuleb kannatlikult pikkades ootenimekirjades püsida, et sealt omale täkkvarss osta.

Väikese kahjutundega räägib tallide peremees, et ei saa siiski piisavalt palju aega oma lusitaanide seltsis veeta. Luis de Sousa tegutseb nimelt kinnisvaraäris, eriti Portugali nendes piirkondades, kus asuvad rikkaste häärberid ja golfväljakud. “Hobuste elurütmi ja nende paljunemist dikteerib siiski loodus, mitte inimene. Sest kõik peab tulema surveta, maksimaalse respektiga loomade ja looduse vastu,” ütleb mees justkui püüdes endale vabandust leida puhuks, kui ta tallidest eemal on. Ilma surveta, loomulikult, aga ka raudse käe ja samet-

kinnastega. Selleks et dresseerida tugeva ja ülevoolava loomuga, vahel ka tormakat, ent alati julget looma, on vaja kahte põhilist iseloomujoont – energiat ja tundlikkust.

Nende hobusteta oleks Ameerika vallutamine olnud tunduvalt keerulisem. Just lusitaania hobustel ja selle tõu suguvendadel – andaluusia hobustel –, astusid Hispaania konkistadoorid umbes 1500. aastal Ameerika mandrile. Võidu eest kohalike üle tuleb tänada hobuseid. Aja jooksul arenesid lusitaania ja andaluusia hobuste tõutäkkudest ja määrdest tallipoiste valvsa pilgu all välja tänapäeva Põhja- ja Lõuna-Ameerika hobusetõud, nende hulgas nii kanada pooleverelised kui ka argentiina *criollo*'d. Lusitaania tõug – kust see õigupoolest tuleb? Juba Homeros mainis neid hobuseid “Ilias” ja Xenophanes, ajaloolane ja palgasõdur, kes elas 4. sajandil eKr, on samuti seda tõulooma oma kirjutistes ülistanud. Aga me võime ajas konkreetset tagasi minna. 25 000 aastat eKr loodud Portu-

gali ja Hispaania koopamaalingud annavad aimu täpselt samasuguste kehavormide ning profiiliga hobustest kui lusitaania tõug. Tema üks tuntud iidne metsik esivanem on sorraia poni, väikest tüüpi hobune, kes elas juba 5000 aastat eKr Ibeeria poolsaare lõunaosas ja Alentejos. Poni on tuliste Põhja-Aafrika põlisisendite ristand. Esimesed tõsiselt võetavad hobusekasvatajad olid aga roomlased, kes vallutatud Portugali-alasid Lusitaaniaks kutsusid ja selle piirkonna heade tõuomadustega hobustest valmistatud olid. Siit ka nimi. Õilsus, julgus ja ilu, mis ennekõike neid loomi iseloomustavad, on aluseks ka müüdi tekkele kentaurist.

Alentejo hobune saavutas oma hiilgeaja aastal 1600, kui ta hakkas tantsima Prantsusmaa, Itaalia, Austria ja Saksamaa ratsaakadeemiates. Sellest perioodist alates muutus ratsutamine sama oluliseks distsipliiniks nagu muusika, tants ja vehklemine, mida kuninglike perekondade võsukesed pidid perfektselt valdama.